

PROTOCOL VOOR OPLOSSINGSGERICHT EN PLANMATIG WERKEN M.B.T.

SCHORSEN & VERWIJDEREN

FASE 1

pedagogische klimaat
klassenmanagement
groepsvorming

FASE 2

signaleren van gedrag
oplossingsgericht en planmatig werken
communicatie leerling, ouder(s), leerkracht

FASE 3

procedure officiële waarschuwing
procedure schorsen
procedure verwijderen

INHOUD

Inleiding	3
Categorieën	4
Fase 1 – Preventief werken aan gedrag	
Pedagogische kaart OPO-R	5
Fase 2 – Signaleren van grensoverschrijdend leerlinggedrag	
Consequenties van een incidentele ‘Gele Kaart’	6
Consequenties van een ‘Gele Kaart’ bij herhaling	7
Consequenties van een ‘Oranje Kaart’	8
Fase 3 – Procedure bij schorsen en verwijderen	
Rode Kaart gedrag en overzicht bij herhaling	9
1 ^e Rode Kaart	10
2 ^e Rode Kaart	11
Procedure Officiële waarschuwing	12
Procedure Schorsen	13
Procedure Verwijderen – Route Bevoegd Gezag – Varia Wet	14
Procedure Verwijderen – Route ouder(s)/verzorger(s)	15

BIJLAGEN IN TEAMSOMGEVING OPO-R

Routekaart Gele Kaart
Format Gele Kaart – gesprek
Routekaart Oranje Kaart
Format Oranje Kaart - gesprek
Routekaart Rode Kaart 1
Format Rode Kaart 1 – gesprek
Format Gedragscontract (groeidocument)
Routekaart Rode Kaart 2
Routekaart OFFICIELE WAARSCHUWING
Routekaart SCHORSEN
Voorbeeldbrief bij schorsen
Routekaart VERWIJDEREN BG
Routekaart VERWIJDEREN ouder(s)
Overzichtskaart- procedure bij herhaling
Stroomschema Varia Wet onderwijsinspectie

INLEIDING

Grensoverschrijdend leerlinggedrag is een subjectief begrip. Wat de ene leerkracht 'brutaalgedrag' vindt kan een andere leerkracht bestempelen als 'even ontladen'. De leerkracht, het schoolteam en directie bepalen samen (en voor een deel ook samen met de leerlingen) de norm en deze sluit aan bij de visie van de school. Het (regelmatig) overschrijden van die norm is een signaal voor de leerkracht; de leerling heeft iets nodig en/of moet op gedragsniveau nog iets leren om te kunnen conformeren aan de groepsnorm. Nieuw gedrag (aan)leren kost tijd, en net als bijvoorbeeld het aanleren van een nieuwe rekenstrategie, veel oefening, geduld en moed.

Het protocol 'Oplossingsgericht & planmatig werken ter voorkoming van grensoverschrijdend leerlinggedrag.' bestaat uit drie fases:

Fase 1: *Preventief werken aan gedrag; pedagogisch klimaat, klassenmanagement, groepsvorming.*

Om gedrag als signaal te zien voor een ondersteuningsbehoefte, moet 'de basis' op orde zijn. Die 'basis' is Fase 1 van dit protocol; preventief werken door te zorgen voor een sterk pedagogische klimaat, een goed klassenmanagement en het actief doorlopen van de fases van de groepsvorming (Tuckman). M.b.t. de concrete invulling mag er per leerkracht, per groep en ook per school nuance verschil zijn. In fase 1 is daarom alleen de checklist toegevoegd over de afspraken die op stichting niveau zijn gemaakt m.b.t. het preventief werken aan gedrag in de klas. (Pedagogische kaart – OPO-R 2020)

Fase 2: *Signaleren van grensoverschrijdend leerlinggedrag, planmatig werken aan gedragsverandering & communicatie.*

In Fase 2 is omschreven wat we verstaan onder, en hoe te handelen bij, grensoverschrijdend leerlinggedrag. Hoe ga je als leerkracht oplossingsgericht aan de slag met grensoverschrijdend leerlinggedrag? Hoe bouw je het gedragsdossier op in ParnasSys? Wanneer worden ouders/IB/directie in het proces betrokken? Etc.

Fase 3: *Procedure bij schorsen en verwijderen.*

Wanneer het gedrag van de leerling onvoldoende te beïnvloeden is middels de oplossingsgerichte aanpak van Fase 2 en de orde, rust en veiligheid in de groep in het geding is, volgt de procedure van schorsen en verwijderen. In Fase 3 is omschreven hoe de procedure verloopt en wie, wanneer en waarvoor verantwoordelijk is.

CATEGORIEËN

Onder de eerste categorie **“Gele Kaart”** vallen incidentele gedragingen die de orde, rust en veiligheid verstoren.

Gele Kaart – Verstoring van orde, rust en veiligheid.

Het (ver)storen van de les/ weigeren van werk.

Brutale reactie t.a.v. leerkracht en/of medeleerling.

Het negeren van een groepsafpraak.

Onvoorzichtig omgaan met spullen / het schoolgebouw.

De tweede categorie **“Oranje Kaart”** is gedrag wat formeel valt onder categorie 3 “Rode Kaart”, maar is gedrag wat de leerkracht in het nagesprek met de leerling redelijkerwijs kan verklaren. Het is gedrag wat uitzonderlijk is en voortkomt uit oorzaak/gevolg. Hier kan gedacht worden aan een leerling die na lange tijd van gepest worden uit onmacht een keer zelf terugslaat, of zich grensoverschrijdend uit vanwege persoonlijke omstandigheden.

Oranje Kaart – Gedrag wat uitzonderlijk is & voortkomt uit oorzaak/gevolg.

Fysieke reacties t.a.v. medeleerling en/of leerkracht.

Een leerkracht of medewerker uitschelden.

Spullen/ het schoolgebouw doelbewust kapot maken.

De derde categorie **“Rode Kaart”** zijn gedragingen die de orde, rust en veiligheid direct in gevaar brengen.

Rode Kaart – In gevaar brengen van orde, rust en veiligheid.

Fysieke reacties t.a.v. medeleerling en/of leerkracht.

Pestgedrag.

Een leerkracht of medewerker uitschelden.

Spullen/ het schoolgebouw doelbewust kapot maken.

De school kan deze categorieën zelf een naam geven, eventueel afgestemd op de gebruikte SEO methodiek. De inhoud is voor alle scholen hetzelfde. Voor de leesbaarheid is in dit protocol gekozen voor de termen: Gele Kaart, Oranje Kaart en Rode Kaart om de verschillende categorieën aan te geven.

FASE 1 – preventief werken aan gedrag

Pedagogisch handelen OPO-R 2020

De leerkracht zorgt voor veiligheid.

De leerkracht zorgt voor een prettig pedagogisch klimaat.

De leerkracht zorgt voor structuur

De leerkracht zorgt voor rust.

De leerkracht laat voorspelbaar gedrag zien.

De leerkracht beschikt over een pedagogisch repertoire van passende interventies.

De leerkracht bevordert het zelfvertrouwen van leerlingen.

De leerkracht zorgt ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan.

De leerkracht geeft positieve persoonlijke aandacht (waardoor de leerling zich gezien en gehoord voelt) en toont zich verantwoordelijk voor het welbevinden van de leerling.

De leerkracht reflecteert op eigen handelen en stemt dit af op de begeleidingsbehoefte van de leerling.

De leerkracht heeft bewust aandacht voor groepsvorming en zorgt ervoor dat leerlingen hierin voldoende oefening krijgen.

FASE 2 – signaleren van grensoverschrijdend leerlinggedrag

Onder de eerste categorie **“Gele Kaart”** vallen incidentele gedragingen die de orde, rust en veiligheid verstoren.

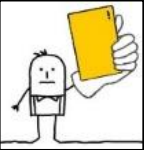

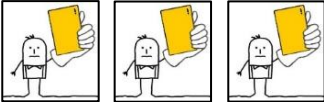

Gele Kaart – <u>Verstoring</u> van orde, rust en veiligheid.
Het (ver)storen van de les/ weigeren van werk.
Brutale reactie t.a.v. leerkracht en/of medeleerling.
Het negeren van een groepsafpraak.
Onvoorzichtig omgaan met spullen / het schoolgebouw.

Consequenties van een incidentele Gele Kaart:

Een Gele Kaart is een waarschuwing. Het is een signaal voor de leerling en de groep dat de groepsnorm is overschreden. Het te am bepaalt vooraf de norm op schoolniveau. Binnen dat kader bepaalt de leerkracht **of** en **wanneer** het gedrag van de leerling dusdanig (ver)storend is dat hiervoor een Gele Kaart wordt gegeven.

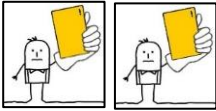
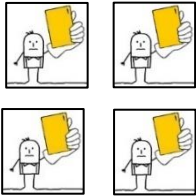
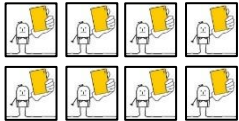
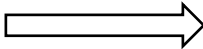

Elke Gele Kaart wordt door de leerkracht genoteerd in Parnassys en door de leerkracht (kort) besproken met de leerling.

Krijgt de leerling 1 Gele Kaart in 1 week of maximaal 3 Gele Kaarten in 1 maand? Dan is de consequentie voor de leerling (alleen) de notitie(s) in Parnassys:

	→		OF		→	
1 x Gele Kaart in 1 WEEK	actie leerkracht	1x notitie Gele Kaart in ParnasSys + uitleg aan leerling consequentie bij herhaling.		3 x Gele Kaart in MAAND, niet 2 x in 1 week	actie leerkracht	1x notitie Gele Kaart in ParnasSys + uitleg aan leerling consequentie bij herhaling.

De notities in ParnasSys blijven staan. (Dossieropbouw, 8 keer Gele Kaart in 1 schooljaar = 1 Rode Kaart).

Consequenties van een Gele Kaart bij HERHALING:

						
2 x Gele Kaart in 1 week	4 x Gele Kaart in 1 maand	8 x Gele Kaart in 1 schooljaar	actie leerkracht	Gele Kaart – gesprek na schooltijd. (Leerkracht + leerling)	ouders informeren	dossier opstarten IB informeren

Krijgt de leerling **2 keer een Gele Kaart in 1 week, 4 Gele Kaarten in 1 maand of 8 Gele kaarten in 1 schooljaar**, dan volgt het “Gele Kaart – gesprek”. In dit oplossingsgerichte gesprek onderzoekt de leerkracht samen met de leerling de (mogelijke) oorzaak van het gedrag en maken een plan om herhaling te voorkomen. De leerkracht gebruikt voor de structuur en de rapportage van dit gesprek de Bijlage ‘Gele Kaart – gesprek’.

De leerkracht brengt ouders telefonisch op de hoogte van het incident of incidenten, over de inhoud van het “Gele Kaart-gesprek” en het opgestelde plan met afspraken. Het verslag van het ‘Gele Kaart – gesprek’ wordt opgenomen in het dossier van ParnasSys. De leerling krijgt dit verslag in tweevoud mee naar huis en wordt ondertekend door ouders voor gezien weer op school ingeleverd.

Oranje Kaart

De **tweede categorie** "**Oranje Kaart**" is gedrag wat formeel valt onder categorie 3 "**Rode Kaart**", maar wat de leerkracht in het nagesprek met de leerling redelijkerwijs kan verklaren. Het is gedrag wat uitzonderlijk is en voortkomt uit oorzaak/gevolg. Hier kan gedacht worden aan een leerling die na lange tijd van gepest worden uit onmacht een keer zelf terugslaat, of vanwege persoonlijke omstandigheden. Een Oranje Kaart kan alleen ingezet worden als de leerling in de voorgaande maand geen Gele of Rode kaart heeft gehad.

Oranje Kaart – Gedrag wat <u>uitzonderlijk</u> is & voortkomt uit <u>oorzaak/gevolg</u> .
Fysieke reacties t.a.v. medeleerling en/of leerkracht.
Een leerkracht of medewerker uitschelden.
Spullen/ het schoolgebouw doelbewust kapot maken.

						
Oranje Kaart	Actie leerkracht	Oranje Kaart gesprek na schooltijd. (leerkracht + leerling)	Plan met afspraken	ouders informeren	Dossier aanvullen ParnasSys: Gespreksverslag.	IB informeren per mail

Laat de leerling grensoverschrijdend gedrag zien wat voortkomt uit ‘oorzaak, gevolg’ dan volgt het ‘Oranje Kaart’-gesprek. De leerkracht bepaalt of het gedrag onder een ‘Oranje Kaart’ of een ‘Rode Kaart’ valt, hier is geen discussie over mogelijk. In het oplossingsgerichte Oranje Kaart - gesprek onderzoekt de leerkracht samen met de leerling de (mogelijke) oorzaak van het gedrag en maken een plan om herhaling te voorkomen. De leerkracht houdt altijd de mogelijkheid om een Oranje Kaart op te schalen naar een Rode Kaart en andersom.

De leerkracht gebruikt voor de structuur en de rapportage van dit gesprek de Bijlage ‘Oranje Kaart – gesprek’.
De leerkracht brengt ouders telefonisch op de hoogte van het incident, over de inhoud van het “Oranje Kaart-gesprek” en het opgestelde plan met afspraken. Het verslag van het ‘Oranje Kaart– gesprek’ wordt opgenomen in het dossier van ParnasSys.
De leerling krijgt dit verslag in tweevoud mee naar huis en wordt ondertekend door ouders voor gezien weer op school ingeleverd.

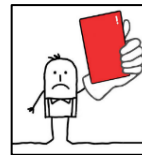
FASE 3 - procedure bij schorsen en verwijderen

De **derde categorie** "**Rode Kaart**" zijn gedragingen die de orde, rust en veiligheid direct **in gevaar brengen**.

Hieronder vallen o.a. fysieke reacties (slaan, schoppen, spugen etc.), het uitschelden van een leerkracht/medewerker en het doelbewust kapot maken van spullen.

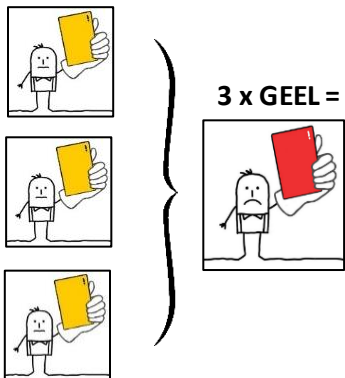
Bij 1 x Rode Kaart gedrag krijgt de leerling **direct** een Rode Kaart.

Rode Kaart – <i>In gevaar brengen van orde, rust en veiligheid.</i>
Fysieke reacties t.a.v. medeleerling en/of leerkracht.
Pestgedrag.
Een leerkracht of medewerker uitschelden.
Spullen/ het schoolgebouw doelbewust kapot maken.

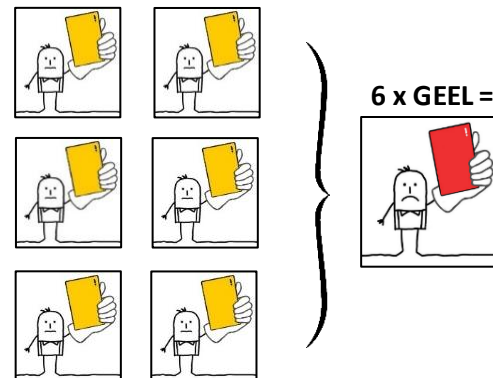

Daarnaast leidt **herhaling** van Gele Kaarten uiteindelijk tot een Rode Kaart;

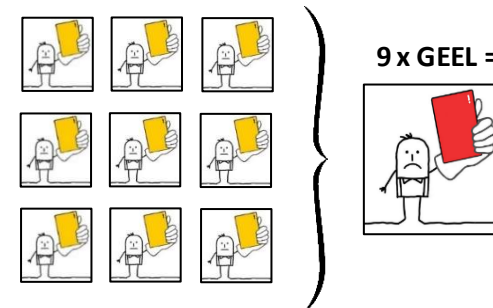
IN 1 WEEK:

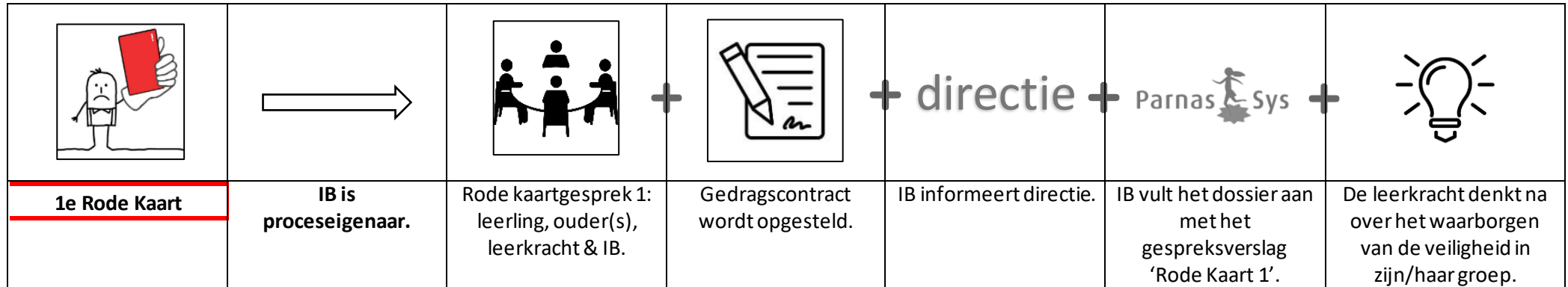
IN 1 MAAND:

IN 1 SCHOOLJAAR

1^e Rode Kaart

Ordemaatregelen bij 1^e Rode Kaart

De leerkracht en Intern Begeleider beslissen welke ordemaatregel passend is als consequentie voor het gedrag van de leerling.

Hierbij kan gedacht worden aan:

- Ontzegging van het klaslokaal voor 1 dagdeel of 1 hele dag, waarbij de leerling bijvoorbeeld werkt in een andere groep.
- Ontzegging van de eerstvolgende gymles(sen) met eigen groep.
- Tijdelijke ontzegging van het buitenspelen met eigen groep (indien praktisch mogelijk wel buitenspelen met een andere groep).

Bij een zeer ernstig incident kan de directeur ook direct een 'Officiële waarschuwing' geven na een 1^e Rode Kaart, zie procedure Officiële waarschuwing.

**Laat de leerling 2 maanden na de Rode Kaart geen nieuw 'Rode Kaart gedrag' meer zien?
Dan vervalt de 'kaarten cyclus' en start de leerling met een nieuwe kans.
De notities in ParnasSys blijven wel staan (Dossieropbouw), maar de kaarten (Geel en Rood) vervallen.**

2^e Rode Kaart – binnen twee maanden na de 1^e Rode Kaart

Bij herhaling van ‘Rode Kaart – gedrag’, **binnen twee maanden** (geteld na de 1^e Rode Kaart) wordt de directeur proceseigenaar. IB neemt de rol van coach/ondersteuning van de leerkracht op zich en stapt uit het proces met ouders.

<p>2 x Rode Kaart Binnen twee maanden na de 1^e Rode Kaart.</p>	<p>Directeur is proceseigenaar.</p>	<p>Rode Kaartgesprek 2: leerling, ouder(s), leerkracht & directeur (indien mogelijk IB).</p>	<p>Gedragcontract wordt herzien.</p>	<p>Consequentie: Officiële waarschuwing (Zie procedure pagina 12.)</p>	<p>Dossier aanvullen. (directie)</p>	<p>Directie informeert telefonisch leerplicht en betrokken schoolconsulent over status leerling.</p>

PROCEDURE OFFICIËLE WAARSCHUWING

Een officiële waarschuwing is een orde maatregel om de rust en veiligheid te herstellen.

<p>Officiële waarschuwing</p> <p><i>Maximaal 1 dag ontzegging van school.</i></p>	<p>Directeur is proceseigenaar.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Directeur plaatst de leerling direct uit de groep. 2. Directeur belt Bevoegd Gezag (BG) voor toestemming officiële waarschuwing. 3. Directeur belt ouder(s) om de leerling op te laten halen. 4. Directeur informeert ouder(s) en leerling in het 'Rode Kaartgesprek 2' over de officiële waarschuwing. 	<p>Directeur registreert officiële waarschuwing in ParnasSys als 'incident registratie'.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Directeur informeert BG schriftelijk over de officiële waarschuwing. 2. Indien nodig kan de directeur de officiële waarschuwing met maximaal 1 dag verlengen. In dat geval vraagt de directeur toestemming aan BG voor verlenging. 3. Bij verlenging (langer dan 1 dag) informeert de directeur onderwijsinspectie. 	<p>Officiële waarschuwing gesprek: Leerling, ouder(s), leerkracht, directeur (indien mogelijk IB).</p> <p><u>Doel:</u> Hoe (samen) verder na een officiële waarschuwing?</p> <p>Uitleg geven procedure schorsing.</p> <p>Gedragcontract opstellen.</p> <p>Vervolgafpraak maken evaluatie gedragcontract.</p>	<p>Verslag van het officiële waarschuwing-gesprek en het gedragcontract wordt door ouders ondertekend opgenomen in het dossier van ParnasSys.</p>

PROCEDURE SCHORSING

		<p style="text-align: center;">schorsing</p>				
<p>3 x Rode Kaart</p> <p><i>Binnen twee maanden na 2^e Rode Kaart</i></p> <p><i>Bij een verlenging van de officiële waarschuwing gaat het over in procedure "schorsen".</i></p>	<p>Tijdspad:</p> <p>Schorsing duurt maximaal 1 week. Dit is inclusief eventuele voorgaande officiële waarschuwing.</p>	<p>Directeur is proceseigenaar.</p>	<p>Per direct:</p> <p>Directeur belt bevoegd gezag (BG) voor toestemming schorsing.</p>	<p>Per direct:</p> <p>Directeur belt na toestemming BG ouder(s). De leerling moet direct opgehaald worden.</p>	<p>Dag 1:</p> <p>BG informeert ouders schriftelijk over schorsing.</p>	<p>Dag 1:</p> <p>Leerkracht maakt lespakket voor thuisonderwijs. Toetsen moeten wel op school worden gemaakt.</p>
		<p style="text-align: center;">Parnas Sys</p>				<p style="text-align: center;">Parnas Sys</p>
<p>Dag 2:</p> <p>Directeur informeert onderwijsinspectie schriftelijk over schorsing.</p>	<p>Dag 2:</p> <p>Directie nodigt ouders uit voor gesprek op school om (on)mogelijkheden te verkennen. (zorgplicht)</p> <p><i>Ouders hebben 14 dagen mogelijkheid voor aantekenen bezwaar.</i></p>	<p>Dag 3:</p> <p>Door ouders ondertekend gespreksverslag opnemen in leerling dossier.</p>	<p>Dag 3:</p> <p>Directeur stuurt ondertekend gespreksverslag:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevoegd gezag 2. Ambtenaar leerplichtzaken 3. onderwijsinspectie 4. schoolconsulent 	<p>Laatste dag schorsing:</p> <p>Gesprek met leerling, ouder(s), leerkracht, directeur. (optioneel: IB, leerplicht ambtenaar, schoolconsulent, schoolarts)</p> <p><u>Doel:</u> Hoe samen verder na deze schorsing?</p>	<p>Laatste dag schorsing:</p> <p>Gedragcontract wordt herzien.</p>	<p>Laatste dag schorsing:</p> <p>Directeur vult het dossier aan.</p>

PROCEDURE VERWIJDERING

De procedure van verwijderen kan in gang worden gezet bij minimaal 1 van de volgende punten;

1. Handelingsverlegenheid; school kan niet (langer) voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling.
2. Ernstig wangedrag; bedreiging, vandalisme, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, seksuele intimidatie.
3. Het gedrag van de leerling en/of ouders is in strijd met de grondslag van de school.
4. Ernstig verstoorde relatie tussen ouders en school en/of ontoelaatbaar gedrag van ouders.

Route verwijdering - Bevoegd Gezag (BG)

	Tijdpad: maximaal 6 weken			Tijdpad: maximaal 4 weken		
BG gaat in gesprek met directie en leerkracht over het verzoek tot verwijderen.	BG informeert ouders schriftelijk over de beslissing tot verwijdering. Vanaf dagtekening hebben ouders 6 weken om bezwaar te maken.	BG stuurt het door ouders ondertekende gespreksverslag (motivatie directie voor verwijdering) naar: 1. Ouder(s) 2. Ambtenaar leerplicht 3. Onderwijsinspectie 4. Schoolconsulent	BG en/of directie maakt afspraken met ouders m.b.t de zorgplicht van school. Leerplicht kan indien gewenst hierbij bemiddelen en adviseren voor maatwerk. (Varia Wet: tijdelijke ontheffing van onderwijs*)	Indien ouders binnen 6 weken bezwaar indienen hoort BG ouders in een gesprek. Binnen 4 weken na het gesprek met ouders neemt BG de definitieve beslissing.	BG informeert de definitieve beslissing schriftelijk met: 1. Ouder(s) 2. Ambtenaar leerplicht 3. Onderwijsinspectie	BG/gaat met ouders en medewerker Onderwijs & Kwaliteit (OK) op zoek naar een passende onderwijsplek. BG&OK hebben zorgplicht en zijn verantwoordelijk voor een passende onderwijsplek.

***Varia Wet**

Het uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat alle kinderen onderwijs volgen op school, maar dat is niet altijd mogelijk. Soms kunnen kinderen vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk niet of niet volledig naar school. De school kan voor deze leerlingen een op maat gemaakt onderwijsprogramma aanbieden door af te wijken van het minimum aantal uren onderwijstijd (Varia Wet). Het bevoegd gezag van de school vraagt hiervoor instemming van de inspectie via het Internet Schooldossier (ISD). Kijk voor meer informatie: www.onderwijsinspectie.nl

Route verwijdering - voor **ouder(s)/verzorger(s)**:

	Tijdpad: maximaal 6 weken		Tijdpad: maximaal 4 weken		
					
<p>Ouders ontvangen schriftelijk van het Bevoegd Gezag (BG) de beslissing tot verwijderen.</p> <p>Ouders ontvangen het gespreksverslag m.b.t. motivatie voor verwijdering.</p> <p>Ouders hebben tot 6 weken na dagtekening de mogelijkheid om bezwaar te maken.</p>	<p>Ouders ondertekenen het gespreksverslag voor gezien.</p>	<p>Ouders gaan met BG en/of directie in gesprek m.b.t. de zorgplicht van de school.</p> <p>Ouders maken met BG en/of directie afspraken over het volgen van het onderwijs tijdens de procedure tot verwijdering.</p>	<p>Indien ouder(s) binnen 6 weken bezwaar indienen hoort BG ouder(s) in een gesprek.</p> <p>Binnen 4 weken na het gesprek met ouder(s) neemt BG de definitieve beslissing.</p>	<p>Ouders ontvangen het definitieve besluit van BG binnen 4 weken.</p>	<p>Ouders gaan met het Bevoegd Gezag en de medewerker Onderwijs en Kwaliteit op zoek naar een passende onderwijsplek.</p>